Nr. 20. Poniedziałek 26. Stycznia 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., inserncye opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 19. stycznia. Wysokie ministeryum finansów rozporządziło dekretem z d. 6. b. m. l 222-F. M., ażeby wszystkie monarchiczne kasy przyjmowały dla wyrównania drobne banknoty węgierskie przy wypłatach.

To wysokie rozporządzenie podaje się niniejszém do powszechnej wiadomości. — Od prezydenta c. k. dyrekcyi finansów krajowych.

Lwów, 24. stycznia. Dnia 24. stycznia r. 1852 wyszedł w c. k. galicyjskiej drukarni rządowej i został rozdany XIV. zeszyt z r. 1850 dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Wiédeń, 20. stycznia. Dnia 21. stycznia 1852 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany LXXII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa z r. 1851 — który d. 25. grudnia 1851 wyszedł tymczasem tylko w niemieckim języku — we wszystkich *dziewięciu* podwójnych wydaniach. — Zeszyt ten zawiéra pod

Nr. 255. Patent césarski z d. 22. grudnia 1851, którym oznaczono zakres sądownictwa wojskowego (normę juryzdykcyi wojskowej) i uchwalono, że postanowienia te mają z d. 1. stycznia 1852 wejść w moc obowiązującą dla wszystkich krajów koronnych.

Oprócz tego wyjdzie także d. 21. stycznia 1852 do niemieckiego wydania upłynionego rocznika 1851 powsz. dz. rząd. ustaw państwa karta tytułowa i podwójny repertoarz; pierwsza zawiéra chronologiczny, a drugi alfabetyczny spis ustaw i rozporządzeń ogłoszonych w wydanych w roku 1851 LXXIII. zeszytach.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 20. stycznia. Ponieważ żądane od wszystkich namiestnictw projekta do ustawy względem uregulowania stosunków targowych nadeszły już do ministeryum, przeto mamy nadzieję, że obrady nad tym przedmiotem wkrótce już się rozpoczną. Panu radzcy ministeryalnemu, Drwi Bacher poruczono, jak słychać, kierownictwo téj sprawy.

— Z przyczyny zaszłego już przypadku postanowiło wys. ministeryum sprawiedliwości, że małoletnie dziecko nieprawego łoża takiéj cudzoziemki, która dopiero po porodzie uzyskała prawo obywatelstwa, tylko przez własne staranie może otrzymać prawo obywatelstwa.

— Ponieważ w ostatnich rozporządzeniach cesarskich zapowiedziane zostały także przekształcenie i regulacya stosunków gminnych i przepisanych w tym względzie ustaw, przeto postanowiła, jak słychać, wiédeńska rada gminna odłożyć przyjęcie izraelitów do gminy aż do przeprowadzenia reformy ustawy gminnej. Przyczyna ta ważna na wszelki sposób, spowodowała także kilka innych gmin do podobnych uchwał.

— 2. stycznia. Z polecenia wys. ministeryum wojny została utworzona pod prezydencyą jenerał-majora Trattnera osobna komisya, która się zajmuje konkluzyjnemi obradami nad nowym regulaminem pensyi wojskowych.

— Projekt nowego wojskowego kodeksu karnego, jedna z najmozolniejszych prac legislacyjnych, został już ukończony i przygotowany do najw. sankcyi.

— Ces. rosyjski poseł przy ces. austr. dworze, baron Mayendorff, zachorował dość niebezpiecznie.

— 22. stycznia. Wysokie ministeryum sprawiedliwości rozesłało instrukcyę do wszystkich sądów kryminalnych z tem postanowieniem, że mogą w duchu najwyż. sankcyonowanych zasad przypuszczać słuchaczów do obrad sądowych w pierwszej instancyi. Postanowienia te odpowiadają jak słychać dostatecznie właściwemu celowi jawności.

— Przepisy paszportowe w Prusiech są teraz bardzo ostre, a brak wizy ambasadora pruskiego pociąga za sobą przymusowe zawrócenie podróżnego. Nie od rzeczy więc będzie zrobić uważnymi na to podróżnych jadących z Austryi do Prus, aby przy wyrabianiu paszportu postarali się o wizę posła pruskiego.

— Śrebrnych sześciokrajcarowych monet jest tu już bardzo wiele w obiegu, ale dotychczas niedaje się dostrzegać jeszcze chęć zbiérania ich. *(L. k. a.)*

— Gazeta Wiédeńska z d. 20. stycznia zawiéra poszczególny wykaz tych subskrypcyi na ostatnią pożyczkę państwa, które wewnątrz kraju wynoszą sumę najmniej 100,000 złr. m. k. Najznaczniejsze z wyszczególnionych są następujące: Wiédeńska komunalna rada, tudzież urząd najwyższéj kamery subskrybowały 6,133,000 złr., między temi 1,370,000 złr. m. k. na własny rachunek. — Baron S. G. Sina 5,160,000 złr. — S. M. Rothschild 3,750,000 złr. — Arnstein i Eskeles 3,000,000 złr. — J. H. Stametz et Compagnie 2,000,000 złr. — M. L. Biedermann 1,500,000 złr. — Syn pana Wertheimstein 1,000,000 złr. — M. Königswarter 750,000 złr. — Z. G. Schuller et Compagnie 700,000 złr. — F. Schaup 600,000 złr. — M. Goldschmidt 551,000 złr. — Synowie pana Todesko 500,000 złr. — M. Wodianer 500,000 złr. — Marc. Weikersheim 500,000 złr. — F. Wiener 500,000 złr.; jednakże w kwotach niektórych osób wymienionych zawarte są także kwoty od innych komisantów subskrybowane.

— Wyrokiem sądu wojennego skazany został doktorant praw Teodor *Mannheimer* za pisanie podburzających i chrześciańską religię poniżających artykułów na dwumiesięczny areszt.

(Sprostowanie.)

Wiédeń, 18. stycznia. Od niejakiego czasu zaczęły krążyć fałszywe lub przekręcone wieści, szczególnie zaś o pracach organicznych, tudzież o zaprojektowanych nowych urządzeniach, a to w taki sposób, że spowodowani jesteśmy — pisze *lit. koresp. austr.* — zwrócić na to uwagę, że podobne wiadomości należy bardzo ostrożnie przyjmować i tylko z wiarogodnych źródeł. Jak na teraz wspomniemy tylko o wieściach temi dniami rozszerzonych a do tych należą np. doniesienia zawarte w dziennikach *Abendpost* i *Coresp. Bl. a. B.* o pragmatyce urzędniczej, które są całkiem zmyślone, bo w tym względzie nic jeszcze stanowczego nie postanowiono. Również niedokładne są wiadomości podane przez niektóre dzienniki o komisyi mającéj obradować nad urządzeniem politycznej i sądowej organizacyi administracyjnéj w Węgrzech w myśl najwyższém rozporządzeniem z 31. grudnia r. z. potwierdzonych zasad; komisya ta bowiem utworzona na mocy najw. rozkazu zostaje pod prezydencyą i bezpośrednim kierunkiem arcyksięcia *Albrechta*, i składa się z hrabiów Appony i Cziraky, baronów Geringer i Hauer, i z p. Vagy, radzcy najw. trybunału sądowego.

Wiédeń, 22. stycznia. Podług doniesienia umieszczonego w 15. numerze dziennika *Kreuzzeitung* miał prezydent ministrów, książę Schwarzenberg, zachorować tak niebezpiecznie, że musiano c. k. posła w Turynie, pana hr. Apponyi powołać telegraficznie do Wiédnia dla ewentualnego objęcia departamentu spraw zagranicznych. Wiadomość ta jednakże powtórzona także przez tutejsze dzienniki, jest równie bezzasadna, jak rozszerzona temi dniami pogłoska o mianowaniu Jego Excelencyi pana Fm. księcia Windischgrätz, jeneralnym gubernatorem Czech i połączonych z tém kilku zmianach personalnych w wyższych sferach administracyi. *(L. k. a.)*

(Wiadomości z krajów koronnych.)

— Jego c. k. apostolska Mość wyznaczył 5000 zr. m. k. na odbudowanie strzelnicy w Insbruku. — Upłyniony w Styryi termin dla podawania o rozpoczęcie pertraktacyi wykupna względem tych należytości w naturaliach, które się jako niezmienne daniny dla kościołów, szkół, probostw tudzież innych zamiarów komunalnych opłacają, przedłużono z wysokiego rozkazu do 1. kwietnia 1852. — *Reichenberska* izba handlowa i przemysłowa na posiedzeniu dnia 14. stycznia wzięła pod obrady między innemi propozycyę obwodowego prezydenta w Bömisch-Leipa, aby na sposób fabryki zaprowadzić wielkie piekarnie dla zaopatrywania chlebem dystryktów górskich i fabrycznych.

— W komitacie Hontheckim będzie zaprowadzonych pięć nowych stacyi żandarmeryi. — Z Czegled donoszą, że zostający pod kierunkiem byłego niegdyś sekretarza węgierskiego agronomicznego towarzystwa, pana Jana Török, naukowy instytut agronomiczny z wszystkiemi do tego należącemi gruntami został skonfiskowany dla pretensyi hrabi Jerzego Karolyi w kwocie 3000 zr. m. k. — Usiłowanie biskupów węgierskich względem uregulowania Pesztyńskiego uniwersytetu, fundacyi religijnych i lepszego uposażenia kapłanów, miało uzyskać pomyślny skutek. Dotychczasowa płaca kapłanów w Węgrzech wynosiła zwykle 28 do 40 zr. m. k. — W Neuhäusel w Barskim komitacie przyaresztowała ces. żandarmerya pewnego oberzystę za fałszowanie monety i pod sąd go oddała.

W Slawonii mnożą się niezmiernie szkoły, i tak w żupaństwie Essek uorganizowano już na rozkaz banalnego rządu 27 szkółek ludu. Również i w Wojewodynie poświęcają większą uwagę szkołom, i nalegają osobliwie na to, aby chłopcy terminujący szkoły niedzielne odwiedzali. Przy wyzwalaniu na czeladników, należy najszczególniej na frekwentacyę tych popołudniowych godzin uważać. Serbski rząd pozwolił wprowadzanie wielu artykułów do księstwa, które przedtem zakazane były, jak np. fabrykaty z séra, które na Tryest do Serbii wprowadzane bywają. *(Presse)*

(Kurs wiedeński z 24. stycznia 1852.)

Obligacye długu państwa 5% 95.; $4\frac{1}{2}$% — — $84\frac{3}{16}$; 4% — $90\frac{1}{4}$ 4% z r. 1850 —; wylosowane — 3% —. Losy z r. 1834: $1103\frac{3}{4}$; z roku 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1215. Akcye kolei półn. 1552. Glognickiej kolei żelaznej — —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 639. Lloyd 600.

Ameryka.

(Pożar kapitolu w Washingtonie.)

Najnowsze wiadomości z Nowego-Yorku sięgają do 1. stycznia, z Washingtonu do 31. grudnia. Pożar, który tam wybuchnął, zniszczył cała bibliotekę kongresu i część kapitolu. Szkodę szacują na 40 mil. dolarów (przeszło 80 mil. zr. m. k.) Prócz 35,000 tomów książek spaliło się mnóstwo rękopisów, obrazów i map. Oryginalny dokument ogłoszenia niepodległości z dnia 4. lipca 1776 uratowano. Przyczyna pożaru jest dotychczas tajemnicą. W Nowym Yorku wybuchł także pożar i zniszczył 15 domów. *(Ab. W. Z.)*

Hyszpania.

(O rozruchach hyszpańskich.)

Madryt, 11. stycznia. Zdaje się, że spokój polityczny, którego Hyszpania używała w latach ostatnich, będzie znowu zaburzony. Pokaże się podobno, że ten spokój był tylko pozorny, że pod popiołem tlał nieustannie ogień, i że teraz znowu stoimy nad wulkanem rewolucyi. Jak zawsze tak i teraz groźny ruch ma wojskowy charakter. W dwóch pułkach Baeza i Chiclana powstały rozruchy. Przyczyną do tego — był właśnie tylko wyszukany od sprawców pozór. Ci wmówili w wojsko, że przy sposobności rozwiązania królowej Izabeli, będzie czas ich służby skrócony. Gdy potem istotnie wyszły pojedyncze dekreta z aktami łaski, a żaden z nich nie zawierał skrócenia czasu służby, zawód ten obudził wyrachowane w poprzód od przewodźców opozycyi oburzenie i nieukontentowanie, z którego oni zręcznie korzystać niezaniedbali. Żołnierze zgromadzili się tłumnie przed swemi kasarniami, drudzy lubo bez broni na *plaza major*; wynikła więc potrzeba aresztacyi. Właśnie rozstrzelano jednego sierżanta i dwóch żołnierzy; drugich czternastu aresztowanych odwieziono do Capilla, gdzie również mają być rozstrzelani. *(Pr. Z.)*

Anglia.

(Sprawa robotników.)

Londyn, 15. stycznia. Względem wielkiego zastanowienia roboty w Anglii słychać, że w samym Londynie około tysiąc robotników rozpuszczono; ci staną się teraz dla „mieszanego towarzystwa" ciężarem, które oprócz tego z swoich funduszów 250 funtów sztrl. co tygodnia na wsparcie skaleczałych robotników wydawać musi. — W okręgu Manszester zamknęło 36 firm swoje fabryki, i z tej przyczyny 10,350 ludzi zostało bez sposobu do życia. Firmy należące do koalicyi fabrykantów, odłożyły w niektórych miejscach zamknięcie swych zakładów na 17. lub na 24. b. m. dlatego, że swych robotników najęły na 14 dni, albo jak inni utrzymują, dlatego, że chcą czekać, jaki obrót weźmie ta sprawa. W Bury, Stockfort, Bolton, Liverpool, Preston i Blackburn zamknęły tylko po dwie firmy swoje zakłady, a w niektórych miejscach nie zamknęła ani jedna. W Salford, który z Manszestrem ściśle jest połączony, zamyśla wiele do koalicyi należących domów przyjąć znowu robotników. W ogóle można przypuścić, że więcej niż 100 wielkich firm w Lankashire będzie ciągle robotnikom dawać robotę. *(P. Ztg.)*

— 16. stycznia. Spór robotników maszyn z fabrykantami zwraca jeszcze ciągle uwagę publiczności na siebie, i nie zanosi się na to, aby która ze stron ustąpić chciała. W Bristol uznali fabrykanci za korzystniejszą rzecz przystać tymczasem na żądanie zastanowienia roboty na sztuki i więcej godzin roboty, aż pokąd ta sprawa załatwioną niebędzie. Jakoż dzienniki powiększej części dają niepomyślne zdanie o żądaniach robotników, gdyż słusznie zarzucają im, że przezto wychodzą poza obręb słuszności, i tylko sami sobie szkodzą. Żądają rzeczy, na którą fabrykanci w żaden sposób przystać nie mogą. Nie dość na tem, że dla każdego robotnika wyznaczają maxymum czasu roboty, ale nawet chcą fabrykantów zobowiązać, nie dawać w innym czasie robić, tak iż każdemu robotnikowi, nawet tym, co nie są członkami asocyacyi, więcej robić byłoby zabroniono. Rzecz naturalna, że żaden fabrykant nie pozwoli na takie ograniczenie, gdyż przezto byłoby mu niepodobieństwem wytrzymać konkurencyę z zagranicą. Fabrykanci maszyn nie chcą również przystać na żądanie, aby na czterech robotników tylko jeden terminujący przypadał. Probują rozmaite środki do zagodzenia tej sprawy, ale dotychczas żaden się nie udaje. Niejaka część próżnujących robotników w Londynie obrała lorda Cranworth rozjemcą między sobą i fabrykantami; ale filantropijny ten lord oświadczył publicznie, iż bardzo żałuje, że do słabszej partyi w tym razie przychylić się nie może; żądania robotników wynikają z fałszywego rozumowania i niepodobne są do wypełnienia. *(P. Z.)*

Francya.

Nowa konstytucya francuska której główne zarysy najsamprzód nadeszły drogą telegraficzną, znana już jest teraz w dosłownej treści z dzienników francuskich. Wydana przez prezydenta proklamacya do ludu francuskiego ułatwia głównie zdanie o tym ważnym dokumencie, gdyż w tej proklamacyi zebrane są wszytkie stanowcze punkta i jasno wyłożone są powody, dla których autor tak urządził swoje dzieło konstytucyjne, iż przezto prawie niepodobną stała się mała wojna stronnictw, a mianowicie walka partyzancka koalicyi parlamentarnych.

Opinia, którąśmy o tem przed kilkoma dniami wyrazili, została zupełnie potwierdzoną przez rzeczoną proklamacyę. Kierująca myśl prezydenta niebyła zresztą już oddawna dla nikogo tajemnicą; dawno już wiedziano, jakie zasady on wyznawał, według jakiego planu działał usiłując nadać Francyi po tak licznych i nieustających burzach, rząd silny i trwały.

Jeżeli nową konstytucyę składającą się z 58 paragrafów zredukujemy na *istotną* jej treść w najwiezlejszej formułce, tedy okazuje się wprawdzie zawsze jeszcze życzenie trzymania się zewnętrznie dogmatu o udzielności ludu i zasady powszechnego głosowania, te zasady są nawet na czele całej budowy państwa; widać jednak jawną tendencyę zastosowania tej zasady tylko w nadzwyczajnych wypadkach; jest ona zresztą ściśle opisana i jak najwięcej oddalony jest najniebezpieczniejszy środek gwałtownej rewolucyi. W tym duchu ustanowiono że prezydent w wyniknąć mogących konfliktach zastrzega sobie apelacye do wyroku ludu w zgromadzeniach pierwotnych; w tym samym duchu zaręczono także, że zmiana fundamentalnych okresów konstytucyi znowu tylko za przyzwoleniem narodu może być zaprowadzoną. Do tego rzędu należy dziesięciuletnia prezydentura, zawisłość ministrów od kierującej woli prezydenta i skład trzech korporacyi przeznaczonych ponajwiększej części do legislacyi, częścią do innych ważnych czynności, mianowicie rady Stanu, Senatu i Zgromadzenia prawodawczego wybranego przez powszechne głosowanie bez skrutynium list wyborczych.

Z naszego specyalnego stanowiska nie możemy pominąć uwagi, że niejedna z zasad przyjętych w nowej konstytucyi dosyć jest wątpliwą. Musiemy wyznać, że proklamowane w roku 1789 we Francyi takzwane *„wielkie zasady"* niezdają się być zdolnemi utworzyć trwałe prawo publiczne. Ów rok popełnił był przedewszystkiem wielki błąd podziśdzień jeszcze niepoprawiony, iż wzniósł do najwyższego szczytu indywidualność obywatelską uchylając bezwzględnie prawdziwe wielkie i rzeczywiste interesa. Od owego roku datuje się nieograniczona wolność rzemiosł i nieograniczona podzielność gruntu,— oboje źródła protelaryatu i komunizmu. Również niezapoznajemy że rok 1789 dopuścił się niezmiernego i poczęści ciężko odpokutowanego błędu, iż wykształcił zasady politycznego i obywatelskiego egoizmu ze szkodą idey posłuszeństwa, wierności i religii. Uważamy nakoniec dogmat udzielności ludu i zasadę powszechnego prawa głosowania za złudne obrazy, jakkolwiek widzimy, że w nowej konstytucyi francuskiej usiłowano nadać obydwom żywiołom kierunek jak najmniej niebezpieczny.

Prezydent republiki francuskiej zjednał sobie w ogóle we Francyi tak wielkie zaufanie, iż pod jego kierunkiem słusznie spodziewać się możemy kilkuletniego spokojnego rozwoju stosunków tamtejszych. Wszędzie we Francyi przemoże przekonanie, że nie experymenta rewolucyjne, lecz rozumny postęp, nie trzymanie się złudnych abstrakcyjnych doktryn, lecz tylko szczere zaufanie do rządu, nie ustawiczna zmiana stosunków i osobistości rządzących, lecz nieustająca stateczność w ruchu machiny rządowej, nie czcze formy albo utopie, lecz wielkie rzeczywistości prawdziwego wykształcenią ludu, obyczaju i religii są w stanie ustalić prawdziwe szczęście narodu. *(L. k. a.)*

(Dekret względem zakresu działania trybunału obrachunkowego. Inne dekreta prezydenta.)

Paryż, 16. stycznia. Dekret prezydenta republiki w dzisiejszym Monitorze wyznacza trybunałowi obrachunkowemu taki sam za-

kres działalności, jaki nadał mu Cesarz w roku 1807, a który rząd prowizoryczny znacznie ograniczył. We wstępie dekretu powiedziano: „Trybunał obrachunkowy, utworzony w roku 1807 w miejsce dawnych komisyi obrachunkowych, których kontrola była bezskuteczna, odpowiedział jak najlepiej zamiarowi swego założyciela. Będąc przeznaczonym na to, aby uchwałami swemi sądził zawiadowców kas publicznych, zapewnia im dla nieusunięcia wolności członków swoich bezparcyalny wyrok. Powołany do kontrolowania wszystkich dochodów i wydatków państwa, ogłasza on uroczyście dokładności rachunków administracyjnych i podaje władzy ustawodawczej najpewniejsze środki do stanowczego uregulowania budżetu zapomocą ustawy o zamknięciu rachunków. W publicznej korespondencyi z szefem państwa wyszczególnia on to, co przy rozpoznawaniach swoich uznaje godnem uwagi rządu, i objawia zdanie swoje pod względem ulepszeń, jakie mu doradza gruntowna znajomość faktów i ustaw. Tym sposobem jest on pożyteczną i potrzebną podporą rządu, który dba o to, aby wszystkie punkta jego administracyi finansowej ściśłej kontroli podlegały i cała zawiadowcza manipulacya kas publicznych jawnie się odbywała. Rząd prowizoryczny nakazał bez potrzeby dekretem z 2. maja 1848 uskutecznić rozmaite redukcye w łonie trybunału obrachunkowego, których nawet najoszczędniejsza ekonomia doradzać niemogła, ponieważ niezgadzały się z wymaganiami służby. Teraz pokazało się, że uszczuplony w ten sposób trybunał obrachunkowy niemoze podołać przeznaczeniu swemu. Z tego wynikło pomimo gorliwości urzędników, ze niezdołano sprawdzić mnóstwo rachunków ważnych, i że zaległość ta, szczególnie co do rachunków gmin, szpitalów i innych zakładów dobroczynnych, pociąga za sobą liczne reklamacye, które jak najprędzej pozałatwiać potrzeba." — Po tym ustępie następuje dekret mianujący pewną liczbę radzców obrachunkowych.

— Inny dekret ogłasza zupełną amnestyę za popełnione dotąd kradzieże leśne, ponieważ zdrożności te, towarzyszące zwykle wszelkim wstrząśnieniom politycznym, nieponowiły się podczas ostatnich wypadków.

— Trzeci dekret wyznacza rozmaite sumy na uregulowanie rzek i portów; pomiędzy innemi 2,800,000 franków dla Sekwany, 1,500,000 dla Rodanu między Arles i morzem i t. p.

— Jeneralny gubernator Algieru otrzymał rozkaz trzymać w pogotowiu kolonię karną Lambessa. *(G. Pr.)*

(Zapewnienie pokoju ze strony rządu francuskiego.)

Paryż, 18. stycznia. Najważniejszym faktem są dziś zapewnienia pokoju. Stanowcze oświadczenia w tym duchu zawarte są w listach, które rząd przesłał do wszystkich reprezentantów Francyi za granicą, polecając im aby uwiadomili każdy z swojej strony rządy przy których są akredytowani, o nowych władzach nadanych Ludwikowi Napoleonowi uchwałą z dnia 20. i 21. grudnia.

Organa rządowe w Paryżu, a „Constitionel" na ich czele, protestują także przeciw pogłoskom puszczonym w obieg o projektach wojennych prezydenta i żartują sobie z niedowierzania dziennikarstwa angielskiego równie jak i z uzbrojeń, które się przygotowują po tamtej stronie cieśniny.

Można śmiało przypuścić że w obecnej chwili zupełnie bezzasadne są te pogłoski, które grożą bliską wojną. Dążności prezydenta republiki zwrócone są przeciwnie tylko ku pokojowi. Czuje on ile ma do czynienia wewnątrz kraju i byłoby to prawdziwym anachronismem, gdyby mając tak wiele trudności do przezwyciężenia w samej Francyi, myślał o podbojach. *(Ind.)*

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż, 18. stycznia. Monitor urzędowy donosi: Książę Prezydent otrzymał odpowiedź J. M. Króla Saksonii na listy odwołujace pana Salignac Fénélon, którego misya jako nadzwyczajnego ambasadora i pełnomocnego ministra w Drezdnie już jest skończona.

Na mocy dekretów prezydyalnych mianowani są oficerami legii honorowej panowie: Fortoul minister oświecenia, Thorigny były minister spraw wewnętrznych, Léfébvre-Duruflé, minister handlu, a rycerzami legii honorowej pp. Ducos minister marynarki i Casabianca były minister handlu.

Na mocy artykułu 20. konstytucyi z dnia 15. stycznia, według którego kardynałowie, marszałkowie i admirałowie są senatorami, jest obecnie już 12 członków Senatu; mianowicie: kardynałowie: Msgr *du Pont* arcybiskup w Bordaux; Mgr. *Mathieu*, arcybiskup w Besançon; Mgr. *de Bonald* arcybiskup lugduński; Mgr. *Gousset*, arcybiskup w Rheims. Marszałkowie: *Gérard*, mianowany w r. 1830; *Reille* w r. 1847; *Jérome Napoleon Bonaparte* w r. 1849; *Excelmans*, 1851; *Harispe*, 1851; *Vaillat*, 1851. Admirałowie: *de Makau*, *Parceval-Deschènes*. Z końcem przyszłego miesiąca ukończone mają być wybory do Ciała prawodawczego. Przy sposobności otwarcia Senatu i Ciała prawodawczego będzie wielki festyn w Paryżu, a prezydent republiki da wielki bal w Tuileryach.

Jeden z dzienników bonapartystowskich donosi, że gwardya narodowa w Rouen, która się odznaczyła wzorowem zachowaniem, niebędzie rozwiązaną lecz niezwłocznie ma być reorganizowaną.

Według doniesień półurzędowych panuje w Algieryi zupełny spokój. Wiadomości z dnia 2. grudnia wywarły na ludność tamtejszą wpływ pomyślny. *(P. Z.)*

(Depesze telegraficzne.)

Paryż, 19. stycznia. Monitor zawiera dekret, który artyleryę zupełnie reorganizuje i dzieli na dywizye wojskowe.

Oczekują tu dekretu przywracającego tytułu szlachectwa. Równocześnie mają być mianowani nowi książęta i hrabiowie, a między innymi jenerałowie Magnan i St. Arnaud. *(P. S. A.)*

Paryż, 20. styhznia Renty 103. 15-66. 80. Monitor dzisiejszy zawiera okólnik ministra spraw wewnętrznych odnoszący się do wyborów, w którym powiedziano, że rząd zakazał ogłaszanie mów mianych na posiedzeniach izby. Urzędnicy będą nie wybieralni, komitety wyborcze zakazane. Prefekci mają wymienić zasłużonych ludzi, a rząd nieomieszka zalecić ich wybór krajowi. *(L. k. a.)*

Paryż, 21. stycznia. Monitor ogłasza, że dekret rządu prowizorycznego zezwalający na dobrowolne wstępywanie do wojska na 2 lata, został już zniesiony. Natomiast została przywrócona dawniejsza ustawa rekrutacyjna, zezwalająca tylko na 7dmioletnią służbę.— Pułkownik Charras i kapitanowie od artyleryi Chala i Milliot zostali jako wygnani reprezentanci wymazani z listy wojskowej.

Renta 5% 104 r.; 3% 67 r. 60 cetnymów. *(L. k. a.)*

Belgia.

Bruksela, 19. stycznia. P. E. Girardin przybył tu wczoraj. Kilku innych wydalonych reprezentantów bawi tutaj, między innymi Pascal Duprat, Antony Thouret, Esquiros. *(P. Z.)*

Włochy.

(Tajne posiedzenie sardyńskiej izby deputowanych.)

Turyn, 13. stycznia. O rezultacie wczorajszego tajnego posiedzenia piszą do gazety kolońskiej co następuje: Izba rozważyła dokładnie kwestyę pożyczki, i uznała po długiej umiarkowanej debacie za najlepsze odrzucić ją, raz dlatego, że nasze stosunki finansowe są dostateczne na zwyczajne wydatki, powtóre ze względu na to, że kraj nasz nieomieszkałby w nadzwyczajnym przypadku dostarczyć rządowi nadzwyczajnych środków, a nakoniec, że jeszcze dość czasu na to, aby zaciągnąć pożyczkę za granicą. Ministeryum niezrobiło z tego kwestyi gabinetowej, lecz tylko proponowało przyjęcie jego, aby zaopatrzyć rząd w środki finansowe na nadzwyczajne wypadki, zwłaszcza że pożyczka została ofiarowana pod bardzo korzystnemi warunkami.

Przy tajnem głosowaniu wotowali członkowie izby całkiem niezawiśle od interesów frakcyjnych, jedynie podług przekonania indywidualnego, tak że deputowani z lewej i z prawej strony razem potwierdzające i przeciwne wota do urny rzucali. Przez chwilę była izba zdziwiona swoim tryumfem, tryumfem, który samo ministeryum nawet nieuważające się i nieuważane od izby za zwyciężone, gdyż zachowało się neutralnie, radośnie przyjęło, ponieważ wotum izby, jak również i powód jego, t. j. ofiarowanie niezmiernego kredytu, są oczywistem moralnem zwycięstwem naszego kraju. Na giełdę tutejszą wywarło to wotum izby wpływ bardzo korzystny. Zdaje się, że taki sam wpływ wywrze ono także na papiery piemonckie w Londynie i w Paryżu. *(Gaz. Pr.)*

(Te Deum w francuskim kościele S. Ludwika w Rzymie.)

Z Rzymu donoszą, pisze *lit. kor. austr.*, że wszystkie przebywające tam znakomitości francuskie tak stanu cywilnego jak wojskowego, zgromadziły się d. 8. stycznia w francuskim kościele świętego Ludwika, gdzie odśpiewano uroczyste *Te Deum* na cześć uzyskanego przez powszechne głosowanie we Francyi rezultatu.

(Wykaz finansów W. księstwa Toskańskiego.)

— **Z Florencyi** donoszą pod dniem 13. b. m.: Rząd ogłosił temi dniami wykaz finansów, obejmujący lata 1848, 1849 i 1850. Ogółowy niedobór w przeciągu tych trzech lat wynosi 19, 512, 238 lire. Kosztorys na rok 1850 wykazał 30 milionów lire dochodów, a 35, 331, 160 lire wydatków. *(Lit. kor. austr.)*

(Depesza telegraficzna.)

Genua, 16. Proklamacyą tutejszej jeneralnej intendantury wezwano wszystkich tutaj mieszkających emigrantów politycznych, ażeby się od 20. do 28. b. m. stawili w kwesturze. Muszą się wywieść z dnia swego przybycia, pomieszkania, stanu i sposobu utrzymania się. Gospodarze domów zajezdnych muszą o przybyciu cudzoziemców w przeciągu 24 godzin oznajmić. Emigranci muszą mieć zawsze przy sobie kartę pobytu. Postępujący wbrew temu przepisowi będą aresztowani.

Turyn, 16. Izba przyjęła 67 kategoryi budżetu przychodów. *(Lit. kor. austr.)*

Niemce.

(Kroki policyjne przeciw obcym.)

Frankfurt, 12. stycznia. Od dawna musiano robić to smutne postrzeżenie, że tutejsze władze policyjne nierozwijały należytej energii w utrzymaniu spokojności i bezpieczeństwa naszego miasta i jego okolicy. Działo się to mianowicie ze względu na przepełnienie miasta masą ludzi bez zatrudnienia i włóczęgów z bliższych i dalszych stron. Teraz jednak wzięła się policya energicznie do oczyszczenia miasta. Kilka razy w tygodniu wydalają z miasta mnóstwo pojmanych żebraków i włóczęgów, żałować tylko należy, iż nie ma środków do zapobieżenia powrotowi tych ludzi. Zniesienie kilku po większej części w ostatnich latach założonych stowarzyszeń sprawiło bardzo dobre wrażenie w większej części tutejszej ludności. Skutkiem tego rozwiązania wydalają codziennie z miasta wielu powiększej części obcych czeladników. *(P. Z.)*

(Wiadomości potoczne z różnych państw niemieckich.)

W Brunświku publikowano dwie ustawy względem bałamucenia i podmawiania wojska do nieposłuszeństwa itd. i względem podburzania przeciw urządzeniom kościoła i państwa. Takowe przestępstwa druku bywały dawniej przez sądy przysięgłych rozstrzygane. — *W Meklenburg-Szweryn* republikowano dawny przepis względem święcenia świąt i niedzieli. — Złożona przez drugą *hanowerską* izbę komisya oświadczyła się 12 głosami przeciw 2 za przyjęciem traktatu. Zamieszczono tylko tę klauzulę, aby rząd względem wykonania hanowerskiej zachodniej kolei żelaznej przeciw Prusom się salwował. Austryacki poseł, pan *Langenau*, doręczył dnia 14. królowi hanowerskiemu swoje pismo odwołujące, tegoż samego dnia doręczył także pan baron Koller swe listy wierzytelne. — Książę Jérzy Wiktor *Waldeck* objął już ster rządu. — Dnia 13. odbył sejm związkowy krótkie posiedzenie. Na posiedzeniu dnia 7. przedłożyli komisarze Kurhesyi sprawozdanie, którego konkluzye zmierzają w istocie do zmiany kurheskiej konstytucyi. Wniosek ten oddano pod rozpoznanie politycznemu wydziałowi, złożonemu z pełnomocników Wirtembergii, Wielkiego księstwa Heskiego, Meklenburga i Saxonii. — Na tem samem posiedzeniu uchwalono na wniosek księcia Hermana Waldeck względem zmiany konstytucyi księstwa Waldeck, załatwienie tego wniosku odłożyć tymczasem aż do pełnoletności księcia Jerzego Wiktora, która z dniem 14. stycznia 1852 nastąpi. — W Drezdnie wydarzyło się zeszłego roku 25 samobójstw, śród ludności liczącej 90,000 dusz. — Z Królewca wydalono 12. b. m. dwóch apostołów Irwingianów. *(P. Z.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 21. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — $103\frac{1}{8}$ p. $4\frac{1}{2}$% z r. 1850 — $102\frac{3}{4}$. Obligacye długu państwa $89\frac{1}{2}$. Akcye bank. 99. l. Pol. list. zastaw. —; nowe $94\frac{3}{4}$; Pol. 500 l. $86\frac{1}{4}$; 300 L. 150 l. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $9\frac{1}{2}$. Austr. banknoty $83\frac{5}{12}$ l.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 16. stycznia. Według doniesień handlowych płaceno w pierwszej połowie bieżącego miesiąca na targach w Mikołajowie, Żydaczowie, Rozdole, Żurawnie, Kałuszu i Skolem w przecięciu za korzec pszenicy 7r.12k.—7r.—7r.24k.—8r.—7r.—7r.24k.; żyta 6r.—5r.—5r.36k.—5r.36k.—5r.12k.—6r.12k.; jęczmienia 4r.48k.—4r.24k.—4r.27k.—4r.—3r.36k.—4r.20k.; owsa 2r.12k.—2r.—2r.12k.—2r.—5r.—2r.24k.; hreczki 4r.48k.—0—5r.12k.—0—4r.24k.—0; kukurudzy w Kałuszu 5r.12k., w Skolem 6r. Za cetnar siana 1r.10k.—30k.—1r.—1r.30k.—1r.12k.—40k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 4r.—0—6r.12k.—4r.40k.—11r.—0 miękkiego —0—5r.—4r.48k.—3r.—8r.—2r.36k. Funt mięsa wołowego kosztował $2\frac{2}{5}$k.—$3\frac{1}{4}$k.—$2\frac{4}{5}$k.—3k.—3k.—$3\frac{2}{5}$k. i garniec okowity 1r.28k.—1r.10k. 1r 10k.—1r.—1r.20k.—1r.28k. m. k. Nasienia konicza, wełny i kartofli nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dla uchylenia wątpliwości, jaka zachodzi co do rzetelnego kursu pieniędzy i listów zastawnych we Lwowie, a który dotąd nie mając giełdy publicznej, podawaliśmy podług doniesień z gremium kupieckiego przesyłanych, będzie odtąd na mocy wyższego polecenia izba handlowa w porozumieniu z wydziałem Towarzystwa kredytowego kurs lwowski notować i do gazet podawać. Aż do stanowczej zatem regulacyi wstrzymujemy dalsze notowanie kursu lwowskiego tak pieniędzy jak i listów zastawnych.

(Kurs wekslowy wiedeński z 24. stycznia.)

Amsterdam — l. 2. m. Augsburg $123\frac{1}{2}$ l. uso. Frankfurt $122\frac{7}{8}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $181\frac{3}{4}$ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 12.15. l. 2. m. Medyolan $123\frac{3}{4}$. Marsylia 145 l. Paryż 146 l. Lyon —. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. $28\frac{3}{4}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. $94\frac{13}{16}$. lit. B. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 22. stycznia o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $28\frac{1}{2}$ l. Ces. dukatów obrączkowych agio 28 l. Ros. Imperyały 10.7. Śrebra agio 22 gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. stycznia.

Ks. Cantacuzene Aryst., z Czerniowiec. — Hr. Wodzicki Kazim., z Podhajec. — PP. Marynowski Józef z Krakowa. — Wiktor Stan., z Jasła. — Brześciański Sylw., z Rustwiczka. — Guzkowscy Kajetan i Marcin, z Nowego miasta. — Jełowicki Wenanty, z Kornałowiec. — Łodyński Ignacy, z Wiszenki. — Łodyński Piotr Antoni, z Prusinowa. — Pieszkudzki Antoni, z Zędowiec. — Wiśniewski Ludwik, z Putiatycz.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. stycznia.

Hr. Drohojewski Józef, do Przemyśla. — Baron Konopka Kazimierz, do Wieliczki. PP. Chłędowski Otto, do Wietrzny. — Hausner Otto, do Złoczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. i 25. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ⁗				
6 god. zran.	27 11 62	0°	— 2°	PZ_0.	bard. pochm. mgła
2 god. pop	28 0 68	+ 2°	— 0,5°	Z_0	"
10 god. wie.	28 1 65	+ 0,6°		—	"
6 god. zran.	28 2 18	0°	+ 2,3°	Z_0.	bardzo pochm.
2 god. pop.	28 2 58	+ 2°	— 1,6°	"	jasno ☉
10 god. wie.	28 2 50	— 1,6°		"	"

TEATR.

Dziś: przed. pols.: „**Zamieszanie.**

W Piątek d. 30. stycznia 1852 na dochód p. Leona *Rudkiewicza*, przedstawiony będzie po raz pierwszy wielki dramat w 3 aktach oryginalnie wierszem przez p. Skimborowicza (wydawcę przeglądu Warszawskiego) napisany, pod nazwiskiem: „**Konaszewicz w Białogrodzie!**“ Poprzedzi nowa opereta w jednym akcie, z muzyką (najlepszych nowych i dawnych kompozytorów) pod nazwiskiem: „**Urodziny Wujaszka.**“ w której trzy córki Beneficyanta (uczennnice pani Kressner) będą miały zaszczyt polecić się Szanownej Publiczności.

KRONIKA.

Znowu doniesienie o wielkim pożarze ze Stryjskiego. Wioska *Czertez* zgorzała d. 13. stycznia. O pół do drugiej popołudniu wszczął się niewiadomo z czego ogień w stodole jednego wieśniaka, a przy gwałtownym zachodnio-południowym wietrze zgorzało w przeciągu niemal dwóch godzin chałup 36, budynków gospodarskich 86, wszystkie zasoby zboża, słomy, siana i 51 familii pozostało bez żadnego sposobu do życia. Zapobiegając najgwałtowniejszym potrzebom, urząd obwodowy obwołał składkę w sąsiedztwie — a troskliwy o pomyślność mieszkańca wysoki rząd krajowy *pozwolił Redakcyi Gazety Lwowskiej otworzyć w biórze kantoru składkę* ogólną dla podratowania tylu nieszczęśliwych. Kantor Gazety Lwowskiej, ufny znanej dobrotliwości mieszkańca Lwowa, pospiesza więc z doniesieniem, że przyjmawać i kwitować będzie łaskawie wniesione dary, imiona szlachetnych dobrodziejów ogłaszać, a składkę przez wys. prezydyum krajowe przesyłać na miejsce przeznaczenia.

Dalszy spis osób, którzy się wykupili od powinszowań Nowego roku 1852: Ksiądz proboszcz Arłamowski 1r. Kapłani c. k. pułkowi: Sabas Popowits 1r. Filip Bilik 1r. Ksiądz biskup Gutkowski 1r. Pani Bayerlein Anastazya 1r. PP. Mutka Antoni 2r. Waśniewski Antoni 1r. Konwent XX. Dominikanów. 5r. Balke Karol, radzca obr. 1r. Maciejowski Jan, c. k. adjunkt pocztowy 1r. Superintendent Rzebaum 1r. Liss Czesław 30k. Baracz Sadok 30k. Konwent Benedyktynek 5r. Mayer Józef 5r. Hrabina Chołoniewska 5r. Josefu Karol 2r. Kohmann 2r. M. Swieżawski 1r. Sidorowicz Stanisław 1r. Niedzielski Felix 1r. Zacherl 1r. Kuhn Kajetan 1r. Hrabina Grabowska 3r. Lambignon Józef 1r. Pani Hnatkowska 20k. Demegg Frańciszek 20k. De Ostermann 30k. Pięciu bezimiennych po 6k.—30k. Scholz Józef 1r. Zellinger 1r. Wegner Leonard 1r. Gergowitz 20k. Ksiądz Ambros 2r. Pani Bombińska 20k. Pani Bryńkowska 1r. Pani Ciuchcińska 40k. Pani Czacka 30k. Darowski 24k. Kiselka Karol 1r. Linttner 20k. Pani Łukawska 20k. Mandel 1r. Olsiewicz 30k. Sidorowicz Józef 30k. Ksiądz Szeligowski 1r. Pani Zaworska 30k. Konsyliarz Zarski 2r. Zelichowski 30k. Nikorowicz Anthym 1r. Pani Sołtyków Idalia 2r. Dr. Orzechowicz 1r. Dewechy Józef 30k. Nowacki Jan 30k. Dums Robert 5r. Zehetgruber Ferdynand 2r. Loewin Józef 1r. Motylewski Klemens 1r. Windeisen Jan 1r. Szychulski Piotr 30k. Weber Józef 1r. Pani Słotwińska Teresa 1r. Motylewski Wojciech 1r. Bischoff Ignacy 1r. Jurkiewicz Józef 1r. Kunaszewicz Jan 1r. Dziabdziński Antoni 48k. Dulka 30k. Tudorowski Józef 20k. de Skibicki 1r. Rożanowski August 1r. Schöfell 1r. Siemiakiewicz 1r. Endemann Frańciszek 1r. Haass Henri Erhard 2r. Bartelmus Jędrzej 1r. de Hebenstreit 1r. Schaefer 1r. Breuer Józef 1r. 6k. Towarnicki Szymon 1r. Pyzio Jan 30k. Hermanseder 1r. Ksiądz Piorkowski 2r. Dr. Rappaport Jakób 2r. Pani Nagel Anna 20k. Prezes Herold Karol 1r. Heym Jan, ferwalter 30k. Pani Harlfinger 30k. Panna Heym Filipina 20k. Hrabia Fredro 2r. Ksiądz Skibiński 1r. Padlewski 30k. Hrabia Adam Zamojski 5r. Pani Kilian Antonia 1r. Brozowski Ignacy 3r. Pani Fogt Teresa 1r. Kamiński 20k. Zakaszewski 1r. Machniewski 30k. Gołębiowski 1r. Rożniatowicz 1r. Dr. Milleret 1r. Pani Nemethy Leopoldyna 20k. Esop Jan 1r. N. N. 24k. Pani Szerementowicz 1r. Ksiądz proboszcz Krasowski 1r.

Wpłynęło razem	128 złr.	2 kr.
Co z poprzedzającem (ob. Nr. G. 18)	789 „	23 „
Wynosi ogółem . .	917 złr.	25 kr.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.** *Z c. k. galic. drukarni rządowéj.*